

FORMY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Prowadzenie własnej działalności jest marzeniem wielu. Założenie własnej firmy jednak stanowi proces, którego nadal się boimy. Warto jest więc wiedzieć co dokładnie należy zrobić, aby bezproblemowo i z sukcesem przez niego przebrnąć. Niezmiernie ważny jest pomysł i to od tego najlepiej jest zacząć. Jest to bowiem gwarancja naszego przyszłego sukcesu lub porażki. Pomóc może na pewno skupienie się na niszy rynkowej, czyli na wytwarzaniu tego dobra, na które występuje niezaspokojone zapotrzebowanie.

Rejestracja firmy musi być poprzedzona decyzją na temat formy organizacyjnej i prawnej prowadzenia działalności. Od tego jaką formę wybierzemy zależy koszt założenia oraz dalszego prowadzenia firmy, czas oczekiwania na rejestrację, opodatkowanie, składki ZUS, a także kwestie odpowiedzialności za przyszłe zobowiązania.

Jedną z możliwych form działalności jest jednoosobowa działalność gospodarcza. Jest ona preferowana przez początkujące przedsiębiorstwa z jednym właścicielem. Rejestracja jest szybka, prosta i bezpłatna. W tym celu należy wypełnić wniosek zgłoszeniowy Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), za którego pomocą zgłosisz utworzenie firmy do Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego oraz ZUSu lub KRUSu. Prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej ma wiele zalet. Nie jest potrzebny kapitał zakładowy oraz prowadzenie pełnej księgowości – jeśli obrót nie przekracza 1 200 000 euro, można prowadzić księgowość uproszczoną. Jednoosobowy przedsiębiorca ma również duże szanse na otrzymanie dotacji unijnych oraz dofinansowania z urzędu pracy, jak i ma większą możliwość korzystania z ulg np. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Jednak trzeba wiedzieć o pewnych ograniczeniach jakie niesie za sobą prowadzenie tego typu działalności. Jednoosobowa działalność gospodarcza jest zarejestrowana na konkretną osobę. Z tego względu nie można jej sprzedać, czy odziedziczyć. Kolejną wadą takiej działalności jest fakt, że jako właściciel odpowiadasz za długi firmy całym majątkiem. Ulgi w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, a co za tym idzie niższe składki mogą się odbić na wysokości naszej późniejszej emerytury – będzie ona niższa.

Drugą formą działalności gospodarczej jest spółka cywilna. Jest ona najbardziej popularna wśród początkujących przedsiębiorców. Do założenia takiej działalności potrzebny nam będzie co najmniej jeden wspólnik, z którym podpisujemy umowę. Samemu nie założymy spółki cywilnej. Działalność należy zarejestrować w Urzędzie Gminy lub miasta za pomocą formularza CEIDG-1. Muszą to zrobić wszyscy wspólnicy. Pierwszą i znaczącą różnicą pomiędzy spółką cywilną a jednoosobową działalnością gospodarczą jest to, że za zobowiązania spółki każdy ze wspólników odpowiada solidarnie z innymi. Oznacza to, że po wyczerpaniu się majątku łącznego, czyli takiego który został wypracowany przez spółkę, wspólnicy spłacają zobowiązania z własnych środków wspólnie – wspólnie ponoszą straty, ale też wspólnie dzielą uzyskane zyski. Umowa, którą powołuje się spółkę nie wymaga obecności notariusza. Dalsza rejestracja jest tania, a prawo nie określa żadnego minimalnego kapitału wymaganego

do założenia działalności. Co istotne, wspólnicy spółki wnoszą wkład w dowolnej postaci – mogą to być zwyczajne środki pieniężne, ale również wiedza, czy usługi. Sprawdza się to bardzo w przypadkach działalności gastronomicznych, kiedy jeden ze wspólników wyklada pieniądze, a drugi umiejętności i przepisy. Warto pamiętać, że zakładając spółkę cywilną, nie będzie ona posiadała osobowości prawnej. Oznacza to, że wszelkie umowy związane z jej prowadzeniem będą zawierane przez wspólników nie w jej imieniu, ale w imieniu każdego z nich, przez każdego z nich. Spółka cywilna nie będzie także posiadać własnej odrębnej nazwy, będzie ona oznaczana nazwiskami wspólników z dopiskiem „s.c.” lub „spółka cywilna” oraz może zawierać wskazanie miejsca prowadzenia działalności, jej przedmiot itd. Spółka cywilna będzie posiadać firmowy numer NIP i REGON, lecz nie będzie widnieć jako przedsiębiorstwo. W tym przypadku przedsiębiorcami są wspólnicy rozliczający podatek dochodowy.

Jak rozwiązać spółkę cywilną? Można to zrobić np. w przypadku zaistnienia okoliczności wymienionych w umowie jako powodujących jej rozwiązanie. Tak samo można tego dokonać w przypadku ogłoszenia upadłości spółki, ogłoszenia upadłości wspólnika lub jego śmierci, kiedy wspólnik lub jego wierzyciel wypowie umowę spółki lub jeśli sąd wyda prawomocne orzeczenie o rozwiązaniu spółki. Żądać tego ostatniego ma prawo każdy ze wspólników z ważnych powodów.

Trzecią formą działalności gospodarczej są spółki prawa handlowego, którymi są spółki osobowe i spółki kapitałowe. Spółką osobową jest spółka prawa handlowego, która może nabywać własności nieruchomości, zaciągać zobowiązania, nabywać prawa oraz pozywać i być pozywana we własnym imieniu. Nie ma ona osobowości prawnej, ale może prowadzić działalność pod własną firmą. Wspólnicy solidarnie ponoszą odpowiedzialność za długi. Jeśli majątek spółki do tego nie wystarcza, to egzekucja będzie się odbywała z majątku wspólników. Warto zdawać sobie też sprawę co oznacza „odpowiedzialność solidarna”. Oznacza to tyle, że wspólnicy odpowiadają za dług tak samo, a wierzyciel może żądać zapłaty zarówno od obydwu z nich, ale również spłacenia całości długu tylko od jednego ze wspólników. Natomiast spółka kapitałowa to taka spółka prawa handlowego posiadająca kapitał zakładowy, osobowość prawną oraz własny majątek spółki, który jest odrębny od majątku osobistego wspólników. Wspólnicy to, w zależności czy mówimy o spółce kapitałowej z ograniczoną odpowiedzialnością, czy o spółce kapitałowej akcyjnej - udziałowcy lub akcjonariusze. Spółka kapitałowa różni się od spółki osobowej przede wszystkim sposobem odpowiedzialności za zobowiązania spółki. To spółka odpowiada za nie całym majątkiem jaki posiada, a nie wspólnicy.

Spółki osobowe dzielą się na spółkę jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną. Aby dobrze dobrać typ spółki do naszej działalności, warto więc dowiedzieć się jak najwięcej o tym, czym się one charakteryzują i różnią od siebie. Spółka jawna jest pierwszym rodzajem spółki osobowej. Spółkę osobową wybierają często przedsiębiorstwa stworzone z niewielkiej ilości wspólników, darzących się wzajemnym zaufaniem. Każdy z nich wnosi do spółki własny kapitał, a nazwa wymaga zawarcia w niej nazwiska przynajmniej jednego jej współwłaściciela. Na końcu nazwy oczywiście widnieje dopisek „sp. j” lub dłuższy „spółka jawna”. Ważne jest, że w przypadku tego typu działalności, podatnikiem będą poszczególni wspólnicy, a rodzajem podatku, który odprowadzają będzie podatek dochodowy od osób fizycznych. Podatnikiem nie będzie spółka, a umowa jej zawarcia musi być zawarta w formie pisemnej. Jeśli byłaby zawarta w innej formie, będzie ona nieważna. Do zachowania wymaganej formy pisemnej wystarczy złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie zawierającym oświadczenie woli zawarcia umowy. Uczynić to muszą wszystkie strony umowy, a następnie wymienić się podpisanymi przez siebie egzemplarzami. W przypadku spółki jawnej, musimy dokonać rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, której koszt wyniesie 600 zł (500 zł – opłata sądowa za wpis, 100 zł – opłata za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym). Warto wiedzieć, że jeśli umowę spółki zawrzemy za pomocą

systemu teleinformatycznego S24 – wtedy będzie trzeba zapłacić jedynie 350 zł (250 zł – opłata sądowa za wpis, 100 zł – opłata za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym).

Drugim rodzajem spółki osobowej jest spółka partnerska. Jest przeznaczona dla osób, które pełnią wolne zawody tj. np. dla lekarzy, prawników, architektów, tłumaczy, pielęgniarek, itp. Spółkę partnerską mogą zawiązać min. 2 osoby fizyczne w celu wykonywania wolnego zawodu. Jeśli chodzi o nazwę spółki, to tak jak w przypadku spółki jawnej, musi ona zawierać w sobie nazwisko przynajmniej jednego ze wspólników, a na końcu dopisek „i partner”, „i partnerzy” lub „spółka partnerska” oraz określenie zawodu, jaki będzie wykonywany w ramach spółki. Wspólnik spółki wykonuje swój wolny zawód i co do zasady, odpowiedzialność za konsekwencje popełnianych błędów będzie ponosił tylko on. Natomiast za zobowiązania spółki niebędące następstwem wykonywania wolnego zawodu, np. zobowiązania wynikające z najmu lokalu, odpowiadają wszyscy partnerzy całym swoim majątkiem, o ile majątek spółki został wyczerpany. Tak samo sytuacja wygląda w wypadku spółki jawnej.

Kolejnym rodzajem spółki osobowej jest spółka komandytowa. Jest to forma spółki, dedykowana dla wspólników o zróżnicowanym kapitale. Wspólnicy spółki komandytowej dzielą się na komandytariuszy i komplementariuszy. Komplementariusze reprezentują spółkę, zawierają w jej imieniu umowy oraz odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, bez ograniczeń majątkiem własnym, jeśli majątek spółki okaże się niewystarczający. Natomiast komandytariusze ponoszą odpowiedzialność ograniczoną, do sumy zapisanej w umowie – tzw. sumy komandytowej. W przeciwieństwie do omówionego wcześniej komplementariusza, komandytariusz jest wspólnikiem pasywnym, nie reprezentuje spółki na zewnątrz i nie prowadzi jej spraw. Nazwa spółki, powinna zawierać imię i nazwisko jednego z komplementariuszy z dopiskiem „sp.k.” albo „spółka komandytowa”. Trzeba pamiętać, że w przypadku spółki komandytowej, musimy prowadzić pełną księgowość. Jest to obowiązek. Nazwisko komandytariusza nie może być zawarte w nazwie. Umowa założycielska spółki komandytowej musi być sporządzona w formie aktu notarialnego. Bez zachowania tej formy, umowa będzie nieważna oraz nie będzie możliwości zarejestrowania spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym. Koszt rejestracji spółki to, tak jak w przypadku wcześniej opisanych spółek, łącznie 600 zł lub 350zł, jeśli przy zawieraniu umowy spółki skorzystamy z jej wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym. Do kosztów założenia spółki należy również doliczyć koszty, jakie poniesiemy u notariusza oraz podatek od czynności cywilnoprawnych, którego wysokość jest uzależniona od wartości wkładu wspólników.

Ostatnim rodzajem spółki osobowej jest spółka komandytowo-akcyjna. Można powiedzieć, że jest ona niejakim połączeniem cech spółki akcyjnej i komandytowej. Spółka nie posiada osobowości prawnej, ale posiada zdolność prawną, która daje jej możliwość nabywania we własnym imieniu praw oraz zaciągania zobowiązań. Posiada również zdolność sądową, co oznacza, że spółka może występować w procesie sądowym w charakterze strony (np. może być pozwana lub może być stroną, która pozywa). Spółkę komandytowo-akcyjną tworzą wspólnicy, właściwie dwie grupy wspólników – komplementariusze i akcjonariusze. Komplementariusze ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność swoim majątkiem za zobowiązania spółki, solidarnie, jeśli majątek spółki jest niewystarczający. Reprezentują oni też spółkę na zewnątrz. Natomiast akcjonariusze nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Spółka komandytowo-akcyjna powstaje poprzez podpisanie przez wspólników statutu spółki. Musi on być sporządzony w formie aktu notarialnego. Wspólnicy wnoszą wkład, przy czym trzeba pamiętać, że minimalna wysokość kapitału zakładowego wynosi 50 000 zł. Spółkę należy również wpisać do Krajowego Rejestru Sądowego, za opłatą w sumie 600 zł. Nazwa danej firmy musi zawierać w sobie nazwisko komplementariusza (nigdy akcjonariusza) oraz określenie „spółka komandytowo-akcyjna” lub „SKA”. Dla spółki komandytowo-akcyjnej obowiązkowe jest prowadzenie pełnej księgowości. W jej

ramach istnieją walne zgromadzenia i rada nadzorcza, ale co jest bardzo istotne, ten rodzaj spółki może emitować akcje.

Przechodząc do spółek kapitałowych, należy stwierdzić, że najpopularniejszą z nich jest niewątpliwie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Posiada ona osobowość prawną, a do jej utworzenia wystarczy nawet jedna osoba. Można przypuszczać, że spółka z o.o. cieszy się popularnością, m.in. ze względu na to, że wspólnicy nie odpowiadają za jej „zobowiązania prywatnym majątkiem. Dodatkowo minimalny kapitał zakładowy w momencie jej założenia nie jest wysoki – wynosi 5 000 zł. Do utworzenia spółki niezbędna jest umowa spółki spisana w formie aktu notarialnego. Warto być świadomym tego, że ów akt będzie tworzył spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji. Dopiero po wpisaniu jej do Krajowego Rejestru Sądowego przekształca się w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Wpis do rejestru jest naszym obowiązkiem i kosztuje w sumie 600 zł lub 350 zł, jeśli umowa została zawarta z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Obowiązkowe jest również prowadzenie pełnej księgowości. Jeśli chodzi o nazwę spółki, może być ona dowolna. Jedynie wymagane jest, aby zawierała w sobie oznaczenie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” lub jego skrót „sp. z o.o.”. Do reprezentacji tworzony jest zarząd lub wspólnicy wybierają do tego pełnomocnika. Wspólników w spółce nie musi być wielu, może być ona założona bowiem nawet jednoosobowo.

Drugą spółką kapitałową jest spółka akcyjna. Powstaje ona z momentem zawiazania umowy założycielskiej, a osobowość prawną nabywa później – poprzez wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Wpis kosztuje razem 600 zł lub 350 zł, jeśli umowa została zawarta z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Spółka działa poprzez swoje organy – zarząd, walne zgromadzenie i radę nadzorczą. Jest ona przeznaczona dla dużych przedsiębiorstw, wliczając te, które planują wejście na giełdę. W spółkę akcyjną powinno się zaangażować duży kapitał – co najmniej 100 000 zł. Dalszy kapitał można pozyskiwać na giełdzie papierów wartościowych lub przez emisję obligacji. Nazwę takiej spółki można kreować dowolnie, z tym że musi ona zawierać w sobie określenie „spółka akcyjna” lub jego skrót „S.A.”. Prowadzenie spółki może okazać się wysoce kosztowne, ze względu na jej skomplikowaną strukturę prawo-podatkową. Natomiast jedną z największych jej zalet jest to, że wspólnicy – współakcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki własnym majątkiem.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 6 marca 2018r. – Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162)
- ustawa z dnia 15 września 2020r. – Kodeks Spółek Handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526)
- ustawa z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 755)
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740)

Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM, finansowane ze środków przekazanych przez Powiat Świebodziński i na podstawie umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie powiatu świebodzińskiego w 2021 r.